

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 27/21
V Lucemburku dne 25. února 2021

Stanovisko generálního advokáta ve věci C-821/19
Komise v. Maďarsko (Kvalifikace pomoci žadatelům o azyl jako trestného činu)

Podle generálního advokáta Rantose nesplnilo Maďarsko své povinnosti vyplývající z unijního práva, když stanovilo, že organizační činnost vyvíjená za účelem umožnit zahájení řízení o mezinárodní ochraně osobám, jež nesplňují vnitrostátní kritéria pro přiznání této ochrany, se trestá podle předpisů trestního práva

Kriminalizace této činnosti narušuje výkon práv zaručených unijním normotvůrcem v oblasti pomoci žadatelům o mezinárodní ochranu

V rámci legislativní reformy uskutečněné v roce 2018 ztížilo Maďarsko podmínky přístupu k řízení o mezinárodní ochraně a podmínky provozování činnosti spočívající v poskytování poradenských služeb žadatelům o tuto ochranu. Maďarsko zaprvé zavedlo nový důvod nepřipustnosti žádostí o mezinárodní ochranu, a sice že žadatel před vstupem na maďarské území přicestoval přes bezpečnou tranzitní zemi. Zadruhé Maďarsko kriminalizovalo organizační činnost vyvíjenou za účelem umožnit zahájení řízení o mezinárodní ochraně osobám, jež nesplňují vnitrostátní kritéria pro přiznání této ochrany, a stanovilo omezení pro osoby stíhané nebo trestané pro takový trestný čin.

Komise podala proti Maďarsku k Soudnímu dvoru žalobu pro nesplnění povinnosti, neboť měla za to, že zavedení důvodu nepřipustnosti souvisejícího s přicestováním přes bezpečnou tranzitní zemi, kriminalizace shora uvedené organizační činnosti a stanovení dalších omezení vůči osobám stíhaným nebo trestaným za takovou činnost porušují „směrnici o společných řízeních“¹ a „směrnici o přijímání žadatelů“².

V dnešním stanovisku generální advokát Athanasios Rantos nejprve připomněl, že protiprávnost důvodu nepřipustnosti zpochybňovaného Komisí již Soudní dvůr konstatoval v rozsudku ze dne 19. března 2020³. Generální advokát proto Soudnímu dvoru navrhl, aby rozhodl, že **zavedením tohoto důvodu nepřipustnosti Maďarsko nesplnilo své povinnosti vyplývající ze „směrnice o společných řízeních“**.

Generální advokát se následně zabýval tvrzeným porušením ustanovení unijního práva v oblasti pomoci žadatelům o mezinárodní ochranu. Generální advokát v této souvislosti vzal na vědomí, že judikatura Alkotmánybíróság (Ústavní soud, Maďarsko)⁴ patrně zaručuje, aby prostá humanitární pomoc chudým a potřebným osobám nebyla stavěna na roveň protiprávní organizační činnosti. Zdůrazňuje však, že – nad rámec této hypotézy – každá organizace nebo osoba, která poskytuje pomoc za účelem umožnit zahájení řízení o mezinárodní ochraně, nutně jedná s úmyslem umožnit dotyčné osobě zahájení takového řízení. Taková organizace nebo osoba tedy může mít přinejmenším pochybnosti o tom, zda dotyčná osoba splňuje či nesplňuje požadavky nezbytné pro přiznání této ochrany.

Pochybnosti o pravdivosti tvrzení žadatelů jsou totiž neodmyslitelně spjaty s řízením o mezinárodní ochraně, které je vedeno právě s cílem určit, zda jsou podmínky pro přiznání této ochrany splněny.

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (Úř. věst. 2013, L 180, s. 60).

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (Úř. věst. 2013, L 180, s. 96).

³ Rozsudek Soudního dvora ze dne 19. března 2020, Bevéndorlási és Menekültügyi Hivatal (Tomba), [C-564/18](#).

⁴ Rozhodnutí č. 3/2019.

Podle generálního advokáta je na příslušných vnitrostátních orgánech, nikoli na právních poradcích nebo organizacích či osobách nabízejících pomoc žadatelům o mezinárodní ochranu, aby posoudily, zda důvody uvedené v žádosti odůvodňují přiznání této ochrany v souladu s podmínkami požadovanými vnitrostátními právními předpisy.

Generální advokát v tomto ohledu zdůraznil, že pokud jde o uplatňování shora uvedeného důvodu nepřijatelnosti, považují maďarské orgány Srbsko za bezpečnou tranzitní zemi. Každá osoba či organizace poskytující pomoc žadatelům o mezinárodní ochranu, kteří do Maďarska přicestují přes tuto zemi, si tedy musí být vědoma toho, že jejich žádost je velmi pravděpodobně odsouzena k neúspěchu, a že se tím vystavuje konkrétnímu riziku trestního stíhání.

Generální advokát měl stejně tak za to, že kvalifikace pomoci žadatelům o mezinárodní ochranu jako trestného činu by mohla mít zvláště významný odrazující účinek pro všechny osoby nebo organizace, které se vědomě snaží podporovat změnu vnitrostátních právních předpisů v oblasti mezinárodní ochrany nebo usnadnit přístup žadatelů k řízení o přiznání této pomoci nebo k humanitární pomoci. Za těchto podmínek dospěl generální advokát k názoru, že **kriminalizace předmětné organizační činnosti je neodůvodněnou překážkou výkonu práv zaručených unijními právními předpisy v oblasti pomoci žadatelům o mezinárodní ochranu, a představuje tudíž nesplnění povinností vyplývajících z těchto právních předpisů.**

Pokud jde konečně o maďarskou právní úpravu, podle níž je osobám trestně stíhaným pro napomáhání nedovolenému přistěhovalectví zakázán vstup do prostoru ve vzdálenosti do osmi kilometrů od vnější hranice maďarského území, dospěl generální advokát k názoru, že tato právní úprava nepopíratelně zesiluje negativní účinky kriminalizace shora uvedené organizační činnosti. Měl však za to, že tato právní úprava sama o sobě neodporuje unijnímu právu, neboť pouze umožňuje policejním orgánům zakázat osobám podezřelým ze spáchání trestných činů přístup do míst, s nimiž jsou tyto trestné činy spjaty. Generální advokát dále konstatoval, že Komise nepředložila argumenty prokazující, že by dotyčná právní úprava byla sama o sobě omezující, ale pouze zdůraznila, že tato právní úprava zesiluje omezující účinek kriminalizace předmětné organizační činnosti. Generální advokát tedy **Soudnímu dvoru navrhl projednávanou žalobu zamítnout v části, v níž se Komise domáhá, aby bylo konstatováno nesplnění povinnosti z titulu této samotné právní úpravy.**

UPOZORNĚNÍ: Soudní dvůr není stanoviskem generálního advokáta vázán. Úlohou generálních advokátů je zcela nezávisle navrhnout Soudnímu dvoru právní řešení věci, která jim je přidělena. Soudci Soudního dvora začínají nyní v uvedené věci rozhodovat. Rozsudek bude vydán později

UPOZORNĚNÍ: Žaloba pro nesplnění povinnosti, směřující proti členskému státu, který nesplnil své povinnosti vyplývající z práva Unie, může být podána Komisí nebo jiným členským státem. Jestliže Soudní dvůr rozhodne, že došlo k nesplnění povinnosti, dotyčný členský stát je povinen vyhovět rozsudku v co nejkratší lhůtě.

Dojde-li Komise k názoru, že členský stát rozsudku nevyhověl, může podat novou žalobu s návrhem na uložení peněžitých sankcí. V případě, že Komisi nebyla sdělena opatření k provedení směrnice, však Soudní dvůr může na návrh Komise uložit sankce již ve stadiu prvního rozsudku.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) stanoviska se na internetové stránce CURIA zveřejňuje v den, kdy je generální advokát přednesl.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazové záznamy z přednesení stanoviska jsou dostupné na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106